

تأثیر آموزش گروهی ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو (پیگیری یک ساله)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۲۳ : تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۴

چکیده

زمینه و هدف: در پژوهش‌های مختلفی اثربخشی آموزش ذهن مشفق بر کیفیت زندگی مبتلایان به بیماری‌های مزمن بررسی شده است، اما در خصوص احتمال اثربخشی این آموزش بر کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو شکاف تحقیقاتی وجود دارد. این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی آموزش ذهن مشفق بر کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو (UC) صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع کارآزمایی بالینی نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه گواه و پیگیری یک ساله بود. جامعه آماری شامل افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو شهر کرج بودند که جهت درمان در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ به کلینیک گوارش بیمارستان باهنر مراجعه داشتند. نمونه‌ای به حجم ۳۴ نفر از افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه (۱۷ نفر در گروه آزمایش و ۱۷ نفر در گروه گواه) جایگزین شدند. گروه آزمایش، ۱۲ جلسه ۱۸۰ دقیقه‌ای آموزش ذهن مشفق را دریافت کردند و برای گروه گواه یک کارگاه آموزشی ۱۸۰ دقیقه‌ای برگزار گردید که در آن اطلاعات اولیه‌ای راجع به بیماری کولیت اولسراتیو ارائه گردید ولی هیچ مداخله‌ای انجام نشد. آزمودنی‌ها با استفاده از پرسشنامه کیفیت زندگی بیماران التهابی روده - فرم کوتاه در سه مرحله پیش آزمون - پس آزمون و پیگیری یک ساله ارزیابی شدند و سپس داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل کواریانس تک متغیره و t وابسته تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که آموزش ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو در پایان مداخله ($p < 0/01$) و پیگیری ($p < 0/01$) مؤثر بوده است.

نتیجه‌گیری: آموزش ذهن مشفق به عنوان یک مداخله مؤثر و درمان مکمل می‌تواند در کنار درمان‌های پزشکی در جهت بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو به کار برده شود.

کلمات کلیدی: آموزش ذهن مشفق، کولیت اولسراتیو، کیفیت زندگی

مینا امامی گوهری^۱، محمدرضا صیفری*^۲، امیرعباس واعظی^۳، طاهره رنجبری پور^۴، دکتر مریم مشایخ^۵

^۱دانشجو دکتری روانشناسی سلامت، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
^۲استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
^۳استادیار، گروه بیماری‌های داخلی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
^۴استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران
^۵استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

نویسنده مسئول:

گروه روانشناسی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران

۰۹۱۲۵۰۷۲۵۵۱

E-mail: Msf_3@yahoo.com

مقدمه

بیماری‌های مزمن مهم‌ترین مشکل سلامت عمومی هستند^۱ و شیوع آن‌ها در جهان رو به افزایش است.^۲ یکی از انواع بیماری‌های مزمن، بیماری‌های التهابی روده (IBD) است. بیماری‌های التهابی روده، دسته‌ای از بیماری‌های ایدیوپاتیکی و مزمن روده‌ای هستند که شامل دو بیماری کرون (CD) که می‌تواند تمام قسمت‌های دستگاه گوارش را درگیر کند و کولیت اولسراتیو (UC) که به روده بزرگ محدود است، می‌باشد.^۳ کولیت اولسراتیو با التهاب مخاطی ممتد همراه است. این التهاب از راست روده شروع و به مناطق مجاور گسترش می‌یابد. علائم معمول این بیماری اسهال خونی، درد شکمی، نیاز فوری به سرویس بهداشتی و ناتوانی در دفع می‌باشد. در برخی موارد، تظاهرات خارج روده‌ای نیز ممکن است وجود داشته باشد.^۴ در سال ۲۰۱۲ بروز سالانه کولیت اولسراتیو، بیماری التهابی روده و کرون در ایران به ترتیب ۳/۱۱ و ۲/۷۰ و ۰/۴۱ در هر ۱۰۰ هزار نفر و شیوع سالانه به ترتیب ۴۰/۶۷، ۳۵/۵۲ و ۵/۰۳ در هر ۱۰۰ هزار نفر بوده است.^۵ بیماری‌های التهابی روده، با یک تغییر مزمن در شرایط زندگی همراه هستند که منجر به پیامدهای مهمی در کیفیت زندگی این بیماران می‌شود.^۶ در پژوهش‌های مختلفی سطح کیفیت زندگی این بیماران نسبت به جمعیت عمومی و افراد سالم پایین‌تر گزارش شده است.^۷ کیفیت زندگی، مفهومی ذهنی و شخصی است که بر پایه خوشحالی و رضایت فرد با عواملی که بر رفاه جسمی، روانی، اجتماعی و عملکردی تأثیر می‌گذارد، بنا می‌شود.^۸ در بررسی کیفیت زندگی ارزیابی نگرش فرد درباره‌ی عملکردش در چندین بعد از زندگی ارزیابی این که به باور فرد، کدام یک از عوامل؛ نقش بیش‌تری در کیفیت زندگی وی دارد، از اهمیت زیادی برخوردار است.^۹ این بیماری، در گروه قابل توجهی از بیماران سبب غیبت از کار، اختلال در روابط بین فردی، پرهیز از مقاربت جنسی و حتی ممانعت از حضور در جمع و مسافرت به علت ترس از ایجاد علائم می‌شود.^{۱۰} هم‌چنین در این بیماران نگرانی‌ها و دغدغه‌های متعددی مانند ترس از دست دادن کنترل روده‌ای، نگرانی راجع به تصویر بدنی، انزوا و تنهایی، احساس سر‌بار دیگران بودن، ناتوانی از شکوفا ساختن بالقوه و احساس کثیفی ایجاد می‌شود که اکثر این نگرانی‌ها

ماهیت روان شناختی دارند.^{۱۱} در حقیقت بیماری مزمن روده‌ای با علائم احتمالی مانند بی‌اختیاری مدفوع و فقدان کنترل روده‌ای ممکن است برای فرد مبتلا منبع ارزیابی اخلاقی و احساس بی‌ارزشی بوده و در بیماران احساس داغ و ننگ ایجاد کند.^{۱۲} نتایج تحقیقات حاکی از آن است که افراد مبتلا به بیماری‌های مزمن، به ویژه آن‌هایی که همراه با علائم احشایی و قابل رویت هستند، بیش‌تر مستعد تجربه شرم می‌باشند.^{۱۳}

شرم یکی از مهم‌ترین هیجان‌های خودآگاه است که تأثیر چشمگیری بر احساس فرد از خود، بهزیستی و آسیب‌پذیری نسبت به اختلال‌های روانی و شخصیت دارد.^{۱۴} این که علائم بیماری از نظر افراد مبتلا به بیماری التهابی روده شرم‌آور است، موجب دوری‌گزینی و کاهش کیفیت زندگی این بیماران می‌شود.^{۱۵} یکی از رویکردهای موثر برای کاهش احساس شرم و راهبردهای ایمنی‌طلبی آن، یعنی سطوح خود انتقادی، رویکرد شفقت است.^{۱۶} درمان متمرکز بر شفقت توسط Paul Gilbert و در پاسخ به این مشاهده بنیان نهاده شد که بسیاری از افراد، به ویژه آن‌هایی که احساس شرم و خود انتقادی بالایی دارند، در حین درمان‌های سنتی، دشواری‌هایی در ایجاد صدای درونی خود حمایتگر و مهربانانه تجربه می‌کردند. شفقت مهارتی است که می‌توان از طریق آموزش و تمرین کردن این مهارت، سیستم‌های فیزیولوژی، عصبی و ایمنی افراد را تحت تأثیر قرار داد.^{۱۷} محور اصلی درمان متمرکز بر شفقت، پرورش ذهن مشفق است؛ در حقیقت درمانگر با توضیح و تشریح مهارت‌ها و ویژگی‌های شفقت به مراجع، به تدریج این کار را انجام می‌دهد.^{۱۸} شفقت به خود دارای سه جنبه است: مهربان بودن با خود در برابر قضاوت کردن خویش و خود محکوم‌گری، آگاهی از احساسات مشترک انسانی در برابر حس تنهایی و شرم، هوشیاری در برابر همانندسازی فزاینده.^{۱۹} نتایج مطالعات حاکی از آن است که نمرات بالاتر در شفقت به خود منجر به سطوح بالاتر در حالت‌های ذهنی مثبت مانند رضایت از زندگی، شادی، ارتباط اجتماعی و احساسی، اعتماد به نفس، خوش بینی، کنجکاوی، عاطفه‌ی مثبت و قدردانی می‌شود.^{۲۰-۲۲} از سوی دیگر، افرادی که از شفقت به خود بالاتری برخوردارند، سطوح پایین‌تری از حالت‌های ذهنی مانند اضطراب و افسردگی، استرس، نشخوار، سرکوب افکار، کمال‌گرایی و شرم را تجربه می‌کنند.^{۲۳-۲۸} هم‌چنین

گذشته، عدم مصرف داروهای روانپزشکی و عدم سابقه بستری در بخش‌های روانپزشکی طی یک سال گذشته، عدم شرکت در جلسات مشاوره و روان‌درمانی و یا طرح‌های پژوهشی با مضمون مشابه در ۶ ماه گذشته، عدم ابتلا به اختلالات جسمی مزمن مانند سرطان، دیابت و... که امکان پیگیری بیماری را طی مراحل مداخله مشکل می‌ساخت، عدم ابتلا به بیماری پزشکی جدی و محدود کننده‌ای که موجب کاهش کیفیت زندگی و سلامت روانی فرد می‌شد و ملاک‌های خروج از پژوهش شامل غیبت بیش از یک جلسه، دریافت خدمات مشاوره فردی و خارج از جلسات گروه درمانی و همچنین وجود بیماری پزشکی جدی و محدود کننده، در نظر گرفته شد.

آزمودنی‌ها به صورت هدفمند از میان بیماران انتخاب شدند. پس از ارائه توضیحات لازم در خصوص فرآیند پژوهش، اهداف پژوهش، تعداد جلسه‌ها، طول مدت هر جلسه و مسائل مطرح شونده و همچنین دادن اطمینان خاطر در خصوص محرمانه ماندن اطلاعات، رضایت نامه کتبی از شرکت کنندگان هر دو گروه اخذ شد. افراد شرکت کننده به طور تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه (هر گروه ۱۷ نفر) قرار داده شدند و پیش‌آزمون برای هر دو گروه اجرا شده پس از اجرای پیش‌آزمون، برای گروه آزمایش، آموزش ذهن مشفق در ۱۲ جلسه ۱۸۰ دقیقه‌ای به شیوه گروهی و با توالی هر هفته یک جلسه، توسط پژوهشگر برگزار شد. گروه گواه مداخله‌ای دریافت نکردند اما جهت رعایت اخلاق پژوهش و اثرات غیر اختصاصی درمان (مانند شرکت در گروه و مواجهه با درمانگر و شکل‌گیری انتظار درمان)، در این مرحله برای اعضای گروه گواه، یک کارگاه ۳ ساعته برگزار شد که در آن اطلاعات اولیه‌ای راجع به بیماری کولیت اولسراتیو ارائه گردید. پس از اتمام جلسات آموزشی، مجدداً از اعضای هر دو گروه، پس‌آزمون به عمل آمد. در فاصله بین مرحله پس‌آزمون تا اجرای مرحله پیگیری، جلسات نگره دارنده جهت حفظ اثرات درمانی برای گروه آزمایش، برگزار گردید. بعد از گذشت یک سال از اجرای پس‌آزمون، مجدداً هر دو گروه در مرحله پیگیری نیز حضور یافتند و مجدداً توسط ابزار مطالعه مورد ارزیابی قرار گرفتند.

پژوهشگرانی مانند Vasconcelos و همکاران^{۲۹} و Brophy و همکاران^{۲۴} معتقدند که شفقت به خود از طریق مدیریت پاسخ فرد به حوادث استرس‌زا و ناخوشایند، تاب‌آوری را تقویت می‌کند. نتایج مطالعات نشان داده که آموزش ذهن مشفق در کاهش اضطراب، افسردگی و شرم اثربخش است^{۳۰}. بنابراین با توجه به نتایج مطالعات ذکر شده، فرض به این است که آموزش ذهن مشفق برای افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو در جامعه ایرانی نیز مفید واقع شود. از آن جایی که به نظر می‌رسد اثربخشی آموزش ذهن مشفق بر کیفیت زندگی این بیماران در ایران تاکنون بررسی نشده است و به واسطه این شکاف در پیشینه مطالعاتی، یکی از اهداف این پژوهش بررسی اثر بخشی آموزش ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو بود. همچنین هدف دیگر این پژوهش بررسی اثر ماندگاری آموزش ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی این بیماران بعد از یک سال بود.

مواد و روش‌ها

الف) طرح پژوهش و شرکت کنندگان

روش پژوهش حاضر از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون، پس‌آزمون و پیگیری یک ساله با گروه گواه بود. جامعه پژوهش حاضر، شامل تمامی بیماران کولیت اولسراتیو مراجعه کننده به کلینیک گوارش بیمارستان باهنر شهر کرج در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ بود. با توجه به این که حجم نمونه پیشنهادی در پژوهش‌های مداخله‌ای حداقل ۱۵ نفر است^{۳۱}؛ حجم نمونه پژوهش حاضر در هر گروه با احتساب ریزش احتمالی ۱۷ نفر در نظر گرفته شد. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل دامنه سنی ۱۸ تا ۶۰ سال، داشتن تحصیلات سیکل به بالا، تکمیل فرم رضایت آگاهانه مبنی بر داوطلبانه بودن شرکت در جلسات درمانی و آگاهی از روند و شرایط پژوهش، دریافت تشخیص قطعی ابتلا به کولیت اولسراتیو براساس ملاک‌های آندوسکوپی، شدت بیماری در سطح خفیف تا متوسط براساس مایو اسکور (Mayo Score)، عدم بستری در بیمارستان به علت شعله‌ور شدن بیماری و عفونت شدید طی یک سال گذشته، عدم تغییر درمانی شدید شامل تبدیل داروهای خوراکی به داروهای تضعیف کننده سیستم ایمنی در یک سال

۹ سوال و ۴ خرده مقیاس شامل اختلالات مربوط به دستگاه گوارش، علائم سیستمیک، علائم هیجانی و اجتماعی است. سوالات بر روی طیف لیکرت ۷ درجه ای از ۱ (بدترین وضعیت) تا ۷ (بهترین وضعیت) و حداقل و حداکثر نمره از ۹ تا ۶۳ است. نمره کل آزمودنی از جمع نمرات مولفه ها به دست می آید. Alcalá و همکاران ضریب همسانی درونی (آلفای کرونباخ) را برای خرده مقیاس ها ۰/۷۶ گزارش کردند. در ایران نیز این مقیاس توسط غلامرضایی و همکاران هنجاریابی شده است و ثبات درونی به شیوه آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۶ بود.^{۳۴}

داده‌ها با استفاده از نسخه نرم افزار SPSS - 20 و به روش تحلیل کوواریانس تک متغیره (جهت بررسی اثربخشی آموزش) و آزمون t وابسته (جهت بررسی پایداری اثر آموزش) تحلیل شد. خلاصه جلسات آموزشی بر اساس راهنمایی «پرورش ذهن مشفق»^{۳۳} در جدول ۱ آورده شده است.

ب) ابزار

فرم اطلاعات اولیه جمعیت شناختی: این فرم که توسط خود پژوهشگر ساخته شد، قبل از شروع آموزش و در فرآیند غربالگری اعضای نمونه بکار رفت و شامل اخذ اطلاعاتی در زمینه نام، جنس، سن، مقطع تحصیلی و وضعیت تأهل بود.

پرسشنامه کیفیت زندگی بیماران التهابی روده - فرم کوتاه (IBDQ-9): این پرسشنامه توسط Alcalá و همکاران به منظور سنجش کیفیت زندگی متأثر از IBD طراحی شد.^{۳۳} پرسشنامه دارای

جدول ۱. راهنمای ذهن شفقت ورز (گیلبرت ۲۰۱۰)

جلسه	عنوان و محتوای کلی جلسه	تکلیف
جلسه اول	آشنایی اعضا و درمانگر با یکدیگر، بیان انتظارات گروه و اعضا از یکدیگر، شرح قوانین گروه، ایجاد ارتباط درمانی، گوش سپردن به روایت‌های بیماران و همدلی اعضا با یکدیگر (آموزش همدلی)، توضیح مختصری از مدل درمانی CMT، آموزش تمرین تنفس آرامش بخش ریتمیک و اجرای آن در گروه	تمرین تنفس آرامش بخش ریتمیک
جلسه دوم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ بررسی نوع برخورد اعضا با خود (سبک انتقادگر و یا شفقت گر)، تعریف خود انتقادی و علل و پیامدهای آن، تعریف شفقت	پاسخ به سوالات "تمرین چقدر به خودتان شفقت ورز هستید؟"
جلسه سوم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ شفقت به خود چیست؟ ویژگیها و مهارت‌های آن، چگونگی تاثیرگذاری آن بر حالات روانی فرد، معرفی سه سیستم تنظیم هیجانی و نحوه تعامل آنها با هم	شناسایی افکار و رفتار خود انتقادگر
جلسه چهارم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ آموزش مفهوم بهوشیاری، منطق آن و نحوه اجرای تمرین‌های آن (تمرکز بر تنفس و ردیابی احساسات و افکار و مشاهده صرف آنها بدون هیچ واکنشی)	تمرین بهوشیاری در ردیابی افکار و احساسات
جلسه پنجم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ معرفی تصویرپردازی ذهنی و منطق آن، آموزش تمرین تصویرپردازی و اجرای آن در گروه (تصور رنگ، مکان و ویژگی‌های شفقت گر)	تمرین تصویرپردازی ذهنی جلسه همراه با یک فرد شفقت‌ورز و توجه به ویژگی‌های عینی و جزئی آن
جلسه ششم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ پرورش خود (Self) شفقت ورز و معرفی مفاهیم: خرد، توانایی، گرمی و مسئولیت پذیری در ایجاد شفقت، آموزش نحوه تصویرپردازی در مورد خود شفقت ورز	تصویرپردازی ذهنی خود شفقت ورز
جلسه هفتم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ تمرکز بر خود شفقت ورز و شناسایی ابعاد مختلف آن (توجه، تفکر، احساس، رفتار، بهوشیاری)	ادامه تصویرپردازی ذهنی خود شفقت ورز
جلسه هشتم	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ یادآوری مهارت‌های شفقت و توضیح نقش	ثبت روزانه ذهن شفقت ورز (افکار)

خودانتقادگر/ رفتار شفقت گر)	شفقت در هدایت نحوه تفکر و واکنش ها، آموزش افکار و رفتار شفقت گر در مقابل انتقادگر	
تمرین گفتگوی درونی بین سه خود تعریف شده	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ تمرین صندلی خالی گشتالت (گفتگو بین خود-انتقادگر، خود انتقاد شونده، خود شفقت گر)	جلسه نهم
تصور کنید خود شفقت ورزتان به شما نامه‌ای می‌نویسد، مکالمه را تجسم کرده و آن را یادداشت کنید	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ آموزش نامه نگاری شفقت ورز	جلسه دهم
تمرکز بر موانع موجود در پرورش شفقت به خود و تمرین شفقت نسبت به آن ها	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ ترس از شفقت به خود، شناسایی افکار ممانعت کننده از پرورش شفقت به خود و کار بر روی آن‌ها	جلسه یازدهم
ادامه به تمرین‌های تصویرپردازی و برگه ثبت روزانه ذهن شفقت گر	بررسی تکلیف و مرور جلسه قبل؛ جمع بندی مفاهیم بررسی شده در جلسات، درخواست از اعضا برای توضیح دستاوردهایشان از گروه	جلسه دوازدهم

یافته ها

دارای تحصیلات کارشناسی ارشد بوده‌اند. در گروه آزمایش، ۸ نفر (۵۳/۳ درصد) زن و ۷ نفر (۴۶/۷ درصد) مرد بوده‌اند و در گروه گواه ۹ نفر (۵۲/۹ درصد) زن و ۸ نفر (۴۷/۱ درصد) مرد بوده‌اند. همچنین در گروه آزمایش، ۶ نفر (۴۰ درصد) مجرد و ۹ نفر (۶۰ درصد) متأهل بوده‌اند و در گروه گواه ۵ نفر (۲۹/۴ درصد) مجرد و ۱۲ نفر (۷۰/۶ درصد) متأهل بوده‌اند.

در جدول ۲ شاخص های توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار آزمودنی ها در متغیر کیفیت زندگی به تفکیک در سه مقطع پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری نشان داده شده است.

نتایج یافته‌های توصیفی نشان داد میانگین سنی شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش $11/06 \pm 40/13$ و در گروه گواه میانگین سنی شرکت‌کنندگان $12/83 \pm 36/9$ سال است. از ۱۵ نفر گروه آزمایشی، ۱ نفر (۶/۷ درصد) دارای تحصیلات زیر دیپلم، ۵ نفر (۳۳/۳ درصد) دارای تحصیلات دیپلم، ۱ نفر (۶/۷ درصد) تحصیلات فوق دیپلم، ۶ نفر (۴۰ درصد) تحصیلات کارشناسی، ۱ نفر (۶/۷ درصد) تحصیلات کارشناسی ارشد و ۱ نفر (۶/۷ درصد) دارای تحصیلات دکتری بوده‌اند. همچنین از ۱۷ نفر گروه گواه، ۴ نفر (۲۳/۵ درصد) دارای تحصیلات دیپلم، ۳ نفر (۱۷/۶ درصد) تحصیلات فوق دیپلم، ۷ نفر (۴۱/۲ درصد) تحصیلات کارشناسی و ۳ نفر (۱۷/۶ درصد)

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار نمرات کیفیت زندگی در گروه آزمایش و گواه در مرحله پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری

گروه	پیش آزمون		پس آزمون		پیگیری	
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
ذهن مشفق	۳۲/۶۰	۸/۱۸	۴۷/۶۷	۷/۴۶	۴۹/۶۷	۷/۱۳
کنترل	۳۴/۸۲	۹/۲۱	۳۴/۰۶	۹/۶۵	۳۳/۵۳	۱۰/۱۰

جدول ۳ نشان می‌دهد که تمام متغیرها در هر دو گروه ذهن مشفق و کنترل در پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری دارای توزیع نرمال است.

جدول ۳. آزمون شاپیرو-ویلک برای بررسی نرمال بودن داده‌ها در گروه ها

گروه	پیش آزمون		پس آزمون		پیگیری	
	آماره	سطح معناداری	آماره	سطح معناداری	آماره	سطح معناداری
ذهن مشفق	۰/۹۶۶	۰/۸۱۲	۰/۸۹۳	۰/۰۹۱	۰/۹۰۱	۰/۱۱۷

کنترل	۰/۹۱۷	۰/۱۷۴	۰/۹۶۶	۰/۷۹۵	۰/۹۴۵	۰/۴۵۳
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

آموزش گروهی ذهن مشفق بر کیفیت زندگی تأثیر معنادار داشته است. نگاهی به جدول میانگین‌ها نشان می‌دهد که میانگین کیفیت زندگی در پس آزمون افزایش پیدا کرده است. بنابراین می‌توان گفت آموزش گروهی ذهن مشفق باعث افزایش کیفیت زندگی شده است. ضریب اتا نیز نشان می‌دهد که ۷۷ درصد از تغییرات حاصل در پس آزمون کیفیت زندگی ناشی از آموزش گروهی ذهن مشفق است.

سپس به منظور بررسی اثربخشی آموزش گروهی ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو از تحلیل کوواریانس تک متغیره استفاده شد. در این پژوهش پیش فرض همگنی واریانسها ($P=0/93, F=0/08$)، همگنی شیب رگرسیون ($P=0/359, F=0/870$) و نیز رابطه خطی بین متغیر کمکی (پیش آزمون) و متغیر وابسته رعایت شده است. جدول ۴ نشان می‌دهد که اثر گروه در مورد کیفیت زندگی در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار است ($F=99/528, P=0/001, Eta=0/77$). این بدین معناست که

جدول ۴. اثرات بین آزمودنی برای بررسی تأثیر آموزش بر متغیرهای وابسته

منبع تغییر	مجموع مجذور	df	میانگین مجذور	F	P	اتا
مدل تصحیح شده	۳۱۲۶/۰۲۱	۲	۱۵۳۶/۰۱۱	۷۳/۱۲۶	۰/۰۰۱	۰/۸۴
تعامل	۱۶۵/۱۶۰	۱	۱۶۵/۱۶۰	۷/۷۲۷	۰/۰۰۹	۰/۲۱
پیش آزمون	۱۶۵۰/۴۲۱	۱	۱۶۵۰/۴۲۱	۷۷/۲۱۵	۰/۰۰۱	۰/۷۳
گروه	۲۱۲۷/۳۲۸	۱	۲۱۲۷/۳۲۸	۹۹/۵۲۸	۰/۰۰۱	۰/۷۷
خطا	۶۱۹/۸۵۴	۲۹	۲۱/۳۷۴			
کل	۵۶۰۷۲/۰۰	۳۲				
مدل تصحیح شده کل	۳۷۴۵/۸۷۵	۳۱				

از مرحله پس آزمون تا مرحله پیگیری تفاوتی کرده یا خیر. با توجه به اینکه متغیرها در مقیاس نسبتی اندازه گیری شده اند و توزیع داده ها نرمال است می‌توان از آزمون t وابسته استفاده کرد.

سپس جهت بررسی تأثیر پایداری آموزش گروهی ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو از آزمون t وابسته استفاده شد. در این روش بین نمره پس آزمون و نمره پیگیری آزمون t وابسته گرفته می‌شود تا معلوم شود که آیا نمرات

جدول ۵. آزمون t وابسته برای مقایسه پس آزمون و پیگیری

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آزمون t	درجه آزادی	سطح معناداری
پس آزمون	۴۷/۶۷	۷/۴۶	-۳/۵۶۸	۱۴	۰/۰۰۳
پیگیری	۴۹/۶۷	۷/۱۳			

نشان دهنده این است که اثرات درمان ذهن مشفق ماندگاری داشته و حتی از پس آزمون تا پیگیری نیز باعث افزایش کیفیت زندگی شده است. بنابراین، فرضیه تأیید می‌شود.

جدول ۵ نشان می‌دهد که تفاوت بین پس آزمون و پیگیری معنادار است ($P=0/003, t=-3/568$). این بدین معناست که نمرات از پس آزمون تا پیگیری متفاوت شده اند. نگاهی به میانگین‌ها نشان می‌دهد که نمرات کیفیت زندگی در پیگیری بالاتر است و

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی آموزش ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو صورت گرفته است. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که آموزش ذهن مشفق بر بهبود کیفیت زندگی بیماران کولیت اولسراتیو موثر است. مطالعه-ای که یافته‌های آن به طور مستقیم با نتایج این پژوهش همسو باشد، مشاهده نشد.

یافته‌های این تحقیق به طور غیرمستقیم با نتایج مطالعات انجام شده توسط؛ Salimi و همکاران^{۱۸}، Voci و همکاران^{۱۹}، Noorbala و همکاران^{۲۵}، Kolts و همکاران^{۲۶}، Gilbert، Irons^{۱۶} و Gilbert^{۲۷}، Procter، Terry^{۳۸} و Irons، Leary^{۳۹} و Duarte، Lad^{۳۹} و همکاران^{۴۰}، Saeedi و همکاران^{۴۱}، Brophy و همکاران^{۴۲}، Baker و همکاران^{۴۳} و Collins و همکاران^{۴۴} همسو است.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو از افت کیفیت زندگی محسوس رنج می‌برند که اغلب به خاطر دوره‌های عود غیرقابل پیش بینی و همچنین نوسانات زیاد در شدت علائم جسمانی بیماری است^{۴۳} و به علت مزمن بودن این بیماری، مشکلات فیزیکی، اجتماعی، روانی و اقتصادی قابل توجهی برای فرد بیمار ایجاد می‌شود^{۴۴}. این بیماران هم از مشکلات روده‌ای و گرفتاری‌های خارج روده‌ای و هم از اثرات منفی بیماری بر اعتماد به نفس و زندگی اجتماعی رنج می‌برند^{۴۵}. علائمی مانند بی‌اختیاری مدفوع و فقدان کنترل روده‌ای ممکن است برای فرد بیمار، منبع ارزیابی اخلاقی و احساس بی‌ارزشی بوده و در بیماران احساس شرم ایجاد کند^{۴۶}. غلبه بر چنین نگرانی‌ها و مشکلاتی به راهبردهای مقابله‌ای مناسب و انطباق شایسته با شرایط را نیاز دارد، در حالی که مطالعات متعدد نشان می‌دهد که افراد مبتلا به این بیماری بیش‌تر از راهبردهای مقابله‌ای منفعلانه و ناسازگارانه مانند اجتناب سود می‌جویند^{۴۳}. در آموزش ذهن مشفق تأکید بر تجربه هیجانات ناخوشایند و عدم سرکوب یا فرار از آنها می‌باشد^{۳۷}. آموزش ذهن مشفق یک بخش اصلی از درمان متمرکز بر شفقت را تشکیل می‌دهد و دو هدف اصلی دارد. اولین هدف این است که به بیماران کمک شود، سیستم آرامش بخش خود را ارتقا دهند و از آن استفاده کنند تا سیستم‌های انگیزشی و حالت‌های عاطفی خود (مثلاً

ترس، خشم یا انزجار) را تنظیم کنند. هدف دوم آن است که با استفاده از تکنیک‌ها و کار گروهی به بیماران کمک شود یک سیستم انگیزشی شفقت آمیز را به دست آورده و ظرفیت‌های خود برای شفقت داشتن نسبت به دیگران، دریافت شفقت از دیگران و خودشفقتی را افزایش دهند^{۴۷}. افراد از طریق انواع مداخلات، می‌آموزند که ذهن شفقت ورز را پرورش داده و درکشان را از رنجی که احساس می‌کنند، گسترش دهند^{۴۲}، در تمرین‌ها، بر تن آرامی، ذهن آرامی و شفقت به خود تأکید می‌شود که تأثیر بسزایی در آرامش ذهن فرد، کاهش استرس و افکار خودآیند منفی خواهد داشت^{۴۸،۴۹}.

خودشفقتی باعث می‌شود بیمار، چشم انداز گسترده تری نسبت به مشکلات خود داشته باشد، چالش‌های زندگی و شکست‌های فردی را به عنوان بخشی از زندگی خود در نظر گرفته، در هنگام درد و رنج به جای احساس انزوا، بیش از پیش با دیگران رابطه برقرار کند و به جای سرکوب کردن، قضاوت کردن و اجتناب از افکار و هیجانات و احساسات، بر آگاهی خود بیفزاید. این عوامل به بیمار کمک می‌کند تا ذهنی گشوده‌تر داشته، توانایی بیش‌تری برای تغییر دادن شناخت‌ها و پاسخ‌های رفتاری مناسب با بستر کسب نماید و راهبردهای مقابله‌ای موثرتری به کار برد که این امر، باعث می‌شود حالات هیجانی سازش نایافته مانند اضطراب، افسردگی و تنیدگی در وی کاهش یابد^{۵۰}. در این آموزش، افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو علاوه بر آن که در معرض القای مولفه‌های خودشفقتی قرار گرفتند، به صورت ضمنی در معرض این باور بودند که حادثه‌ی توصیف شده (بیماری) صرفاً یک تجربه بوده است و تمرکز آنان را از ارزیابی منفی معطوف بر خود که اغلب در احساس شرم اتفاق می‌افتد، برداشته و بر تجربه یاد شده تمرکز شد. با توجه به آن که شفقت به خود همانند یک سبک تنظیم هیجانی مثبت عمل می‌کند و هیجانات منفی فرد را کاهش می‌دهد و هیجانات مثبت را جایگزین آن می‌کند^{۵۱}، به نظر می‌رسد که به واسطه این خود تنظیمی هیجانی نیز احساس شرم در افراد مبتلا به کولیت اولسراتیو کاهش یافته و بر بهبود کیفیت زندگی این بیماران موثر واقع شده باشد. نتایج مطالعات Gilbert و Procter نیز حاکی از آن است که با افزایش میزان شفقت به خود، تسهیل تغییر عاطفی به منظور مراقبت بیش‌تر و حمایت از خود ایجاد می‌شود، قابلیت

پذیرش ناراحتی‌ها بالا می‌رود و آشفتگی‌های عاطفی کاهش می‌یابد که این مسئله نیز می‌تواند در بهبود کیفیت زندگی بیماران موثر بوده باشد.^{۳۷} علاوه بر نکات فوق شکل اجرای آموزش ذهن مشفق در قالب گروه درمانی نیز فواید ویژه‌ای دارد که احتمالاً به بهبود کیفیت زندگی بیماران کمک کرده است. Bates بیان می‌کند که آموزش همدلی و شفقت نسبت به اعضای گروه و یکدیگر و اجرای عملی آن در گروه، فضای گروه را جهت تمرکز بر روی شفقت به خود، مستعد و آماده می‌کند.^{۵۲} هم چنین به اشتراک گذاشتن تنش‌ها و نگرانی‌ها در باب موضوع شفقت توسط اعضای گروه به عادی سازی و حل مسائل بسیار کمک می‌کند.^{۳۵} در مورد حل تکالیف نیز، وقتی اعضا در مورد نگرانی‌ها، مشکلات، راه حل‌ها، بینش‌ها و تلاش‌هایشان در هر تکلیف با یکدیگر تبادل نظر می‌کنند کمک شایانی به حل آن تکلیف می‌شود. در مجموع اجرای آموزش ذهن مشفق در قالب گروه درمانی به دلیل ساختار حمایتگری که دارد احتمالاً توانسته در بهبود کیفیت زندگی این بیماران موثر واقع شود. و در نهایت می‌توان به این نکته نیز اشاره کرد که از آن جا که شفقت به خود یک صفت (رگه) است و نه یک حالت، تمرین‌هایی که جهت پرورش آن به کار برده می‌شوند (مانند تصویرپردازی ذهنی و بهوشیاری) نیز بر اثر تمرین و تکرار اثرگذار خواهند بود و بنابراین تغییر و ارتقای این خصیصه نیازمند گذر زمان و تمرین است. Gilbert در توجیه این موضوع بیان می‌کند که در طول این مدت شفقت به خود باعث می‌شود که افراد به جای نتیجه، بر روی تلاش‌هایشان تمرکز کنند و یاد بگیرند که به تلاش‌های خود (هر چقدر کوچک) اهمیت دهند و صرف نظر از این که هنوز چقدر با اهدافشان فاصله دارند، قدردان زحمات خود باشند.^{۳۵} بنابراین به نظر می‌رسد برگزاری جلسات آموزش هفتگی به مدت سه ماه و سپس پیگیری ماهانه به مدت یک سال، در تثبیت مطالب و تکنیک‌ها و درونی شدن آن‌ها در بیماران موثر واقع شده و لذا در بهبود و ارتقای کیفیت زندگی این بیماران مفید بوده است. در ارتباط با

محدودیت‌های پژوهش حاضر باید ذکر کرد که با توجه به ویژگی‌های آموزش گروهی در تعمیم نتایج این تحقیق به پژوهش‌های مشابهی که اجرای آن‌ها گروهی نیست، باید احتیاط شود. هم چنین استفاده از پرسش‌نامه خودسنجی یکی دیگر از محدودیت‌های پژوهش حاضر بود. پیشنهاد می‌شود این پژوهش بر روی بیماران مبتلا به کولیت اولسراتیو در سایر جوامع و در نمونه‌های بزرگ‌تر، متنوع و با ویژگی‌های جمعیتی شناختی متفاوت اجرا شود. هم چنین با توجه به اثرات مثبت آموزش ذهن مشفق و همین‌طور فواید عضویت گروهی، پیشنهاد می‌گردد که با تشکیل انجمن‌های حمایتی و برگزاری کلاس‌های آموزشی روان‌شناسی جهت ارتقا و بهبود کیفیت زندگی این بیماران اقدام گردد.

سپاس‌گزاری

بدین وسیله از جناب آقای دکتر موسویان، سرکار خانم دکتر زمانی و جناب آقای دکتر خلیلی و تمام شرکت‌کنندگان که در اجرای این پژوهش با ما همکاری کردند نهایت قدردانی به عمل می‌آید.

این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه دکترای تخصصی نویسنده نخست در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج است. لازم به ذکر است در این پژوهش، پژوهشگر بعد از کسب تاییدیه از کمیته اخلاق IR.IAU.K.REC.1397.022 فرآیند پژوهش را انجام داد.

حامی مالی: این مطالعه بدون حمایت مالی هیچ موسسه و سازمان دولتی یا خصوصی انجام شده است.

نقش هریک از نویسندگان: نویسنده اول محقق اصلی این پژوهش است. نویسندگان دوم و سوم اساتید راهنما و نویسندگان سوم و چهارم اساتید مشاور می‌باشند.

تعارض در منافع: نویسندگان هیچ تضاد منافی در رابطه با این پژوهش اعلام نمی‌نمایند.

References

1. Venugopal R, Narasimha Murthy NS, Gopinath D. Factors influencing compliance to treatment among people with chronic illness in an urban area of south India. *Int J Biol Med Res.* 2012;3 (2):1495 -7.
2. Van Houtum L, Rijken M, Heijmans M, et al. Patient-perceived self-management tasks and support needs of people with chronic illness: generic or disease specific?. *Ann Behav Med.* 2015;49 (2): 221-9.
3. Chiba M, Sugawara T, Komatsu M, et al. Onset of ulcerative Colitis in the second trimester after emesis gravidarum: treatment with plant-based diet. *Inflammatory bowel diseases* 2018;24 (5):e8-e9.
4. Feuerstein JD, Cheifetz AS. Ulcerative Colitis: Epidemiology, Diagnosis, and Management. *Mayo Clin Proc.* 2014;89:1553-63.
5. Malekzadeh M, vahedi H, Gohari K, et al. Emerging Epidemic of Inflammatory Bowel Disease in a Middle-Income country: A nation-wide study from Iran. *Arch Iran Med.* 2016;19 (1):1-15. [In Persian]
6. Thais karla V, santos BM, Henrique Margues dos CH. Quality of life of patients with inflammatory bowel disease. *Journal of coloproctology* 2017;37 (4):279-284.
7. Luo H, Sun Y, Li Y, et al. Perceived stress and inappropriate Coping behaviors associated with poorer quality of life and prognosis in patients with ulcerative colitis. *Journal of Psychosomatic Research* 2018;113:66-71.
8. lakey, B., et al. Pretreatment malnutrition and quality of life associated with prolonged length of hospital stay among patients with gynecological cancer. A cohort study. *BMC Cancer* 2010;10:232.
9. Carlsen K., Munkholm P., Burisch J. Evaluation of Quality of Life in Crohn's Disease and Ulcerative Colitis: What Is Health-Related Quality of Life?. In: *Crohn's Disease and Ulcerative Colitis.* Baumgart D. (Ed). Springer, Cham; 2017. p. 279-289.
10. Minagawa T, Ikeuchi H, Kuwahara R, et al. Functional outcomes and Quality of life in Elderly patients after Restorative Proctocolectomy for ulcerative colitis. *Digestion* 2020;101(6): 737-742.
11. Kiebles JL, Doerfler B. & keefer L. Preliminary Evidence Supporting a framework of psychological adjustment to inflammatory bowel disease. *Inflammatory Bowel Disease* 2010;16 (10): 1685-1695.
12. Cooper J M, Collier J, James V, et al. Beliefs about personal control and self-management in 30-40 year olds living with inflammatory bowel disease: a qualitative study. *International Journal of Nursing studies* 2010;47 (12): 1500-1509.
13. Trindade I, Ferreira C, Pinto-Gouveia J. Chronic Illness Related shame: Development of a new Scale and novel Approach for IBD patient's Depressive Symptomatology. *Clin Psychol Psychother.* 2017;24 (1): 255- 263.
14. Matos M, pinto-Gouveia J, Gilbert P, et al. The other as shamer scale-2: development and validation of a short version of a measure of external shame. *Personality and Individual Differences* 2015;74: 6-11.
15. Hughes LD, Lindsay J, Lomer MC, et al. Psychosocial impact of food and nutrition in people with Inflammatory Bowel Disease: A qualitative study. *Gut* 2013;62 (S1).
16. Gilbert P, & Irons C. Focused therapies and compassionate mind training for and self-attaching. In: *compassion: conceptualizations, research and use in psychotherapy.* P. Gilbert (Ed). London: Routledge; 2005.
17. Ahmadvpour J, Zaharakar Z, Kiamanesh A. Comparative efficacy of compassion focused therapy (CFT) and wellbeing Therapy (WT) on psychological. Capital in female college students with romantic failure. *Journal of woman and culture* 2017;9 (31): 7-21. [In Persian]
18. Salimi A, Arsalandeh F, ZahraKar K, et al. The effectiveness of compassion-focused therapy on mental health of women with multiple sclerosis. *Horizon Med sci.* 2018;24 (2): 125-131.
19. Voci A, Veneziani CA, Fuochi G. Relating Mindfulness, Heartfulness, and Psychological Well-Being: the Role of self-compassion and Gratitude. *Mindfulness* 2019;10 (2): 339-351.
20. Smith JM, Bright KS, Mader J, et al. A pilot of a mindfulness based stress Reduction Intervention for Female caregivers of Youth who are Experiencing Substance Use Disorders. *Addictive Behaviors* 2020;4 (12): 103-118.
21. Heffernan M, Griffin M, Mc Nulty S, et al. Self-Compassion and Emotional Intelligence in Nurses. *International Journal of Nursing Practice* 2010;16: 366-373.
22. Hollis – Walker L, & Colosimo K. Mindfulness, Self-Compassion, and Happiness in Non-Meditators: A Theoretical and Empirical Examination. *Personality and Individual Differences* 2011;50: 222-227.
23. Baker DA, Caswell HL, Eccles FJ. Self-compassion and depression, anxiety, and resilience in adults with epilepsy. *Epilepsy & Behavior* 2019; 90: 154-161.
24. Brophy k, Brahler E, Hinz A, et al. The role of self-compassion in the relationship between attachment, depression and quality of life. *Journal of affective disorders* 2020;260: 45-52.
25. Pulmer R, Chung J, Samson L, et al. A systematic review of the relation between self-compassion and depressive symptoms in adolescents. *Journal of adolescence* 2019;74: 210-220.

26. Zhang, H. & Wang Y. Bullying victimization and depression among young Chinese adults with physical disability: Roles of gratitude and self-compassion. *Children and Youth Services Review* 2019;103 (1).
27. MacBeth A, & Gumley A. Exploring Compassion: A meta-analysis of the Association between self-compassion and psychopathology. *Clinical psychology Review* 2012;32 (6): 545- 552.
28. Neff K.D. & Lamb L. M. Self-compassion. In: S. The encyclopedia of positive psychology. Shane, J Lopez (Ed). Oxford: Blackwell Publishing ltd; 2009. p. 864-867.
29. Vasconcelos P, Oliveira C, & Nobre P. Self-Compassion, Emotion Regulation, and Female sexual pain: A comparative Exploratory Analysis. *The journal of sexual Medicine* 2020;17 (2): 289-299.
30. Jazaieri H, Jinpa GT, MC Gonigal K, et al. Enhancing compassion cultivation training program. *Journal of Happiness studies* 2013;14 (4):1113-1126.
31. Van Voorhis CRW, Morgan BL. Understanding power and rules of thumb for determining sample size. *Tutorials in Quantitative Methods for psychology* 2007;3 (2): 43-50.
32. Gilbert P. The Compassionate mind Foundation. 2010. Available from: www.compassionatemind.co.uk.
33. Alcala MJ, Casellas F, Fontanet G, et al. Shortened questionnaire on quality of life for inflammatory bowel disease. *Inflamm Bowel Dis*. 2014;10 (4): 383-391.
34. Gholamrezaei A, Haghdani S, shemshaki H, et al. Linguistic Validation of the Inflammatory Bowel Disease Questionnaire-short Form (IBDQ-9) in Iranian Population. *J Isfahan Med Sch*. 2011;28: 1850-9. [In Persian]
35. Noorbala F, Borjali A, Ahmadian-Attari MM, et al. Effectiveness compassionate mind training on depression, anxiety, and self-criticism in a group of Iranian depressed patients. *Iranian journal of psychiatry* 2013;8 (3): 113-7. [In Persian]
36. Kolts L.R.L, Bell T, Levy JB. and Irons C. *Experiencing Compassion Focused Therapy from the inside out*. New York: The Guilford Press; 2018.
37. Gilbert P, & Procter S. Compassionate mind training for people with high shame and Self-criticism: overview and pilot study of a group therapy approach *clinical psychology & Psychotherapy* 2006;13 (6): 353-379.
38. Terry ML, & Leary MR. Self-compassion, Self-regulation and health. *Self and Identity*. 2011;10 (3): 352-362.
39. Irons, C. & Lad, S. Using compassion-focused therapy to works with shame and self-criticism in complex trauma. *Australian clinical psychologist* 2017;3 (1).
40. Duarte J, Pinto-Gouveia J., & Cruz B., Relationships between nurses' empathy, self-compassion and dimensions of professional quality of life: A cross-sectional study. *International Journal of Nursing studies* 2016;60: 1-11.
41. Saeedi Z, Chorbani N, Sarfaraz MR, et al. The relationship between self-compassion, self-esteem and regulation of self-conscious emotions. *Journal of research in Psychological Health* 2012;6 (3): 1-9.
42. Collins RN, Gilligan LJ, & Poz R. The evaluation of compassion-focused therapy group for couples experiencing a dementia diagnosis *clinical Gerontologist* 2018;41(5):474-486.
43. Voth J, Sirois FM. The role of self-blame and responsibility in adjustment to inflammatory bowel disease. *Rehabil Psychol*. 2009;54(1): 99-108.
44. Sainsbury A, Heatley RV. Review article: Psychosocial Factors in the quality of life of patients with inflammatory bowel disease. *Aliment Pharmacol ther*. 2005;21(5): 499-508.
45. Abedi Manesh N, Somi MH, ostadrahimi A, et al. Assessing of Health-Related Quality of Life and stress levels in patients with ulcerative colitis, and its relation with clinical and Demographic Factors. *Govaresh*. 2011;16: 151-7.[In Persian]
46. Cooper JM, Collier J, James V, et al. Beliefs about personal control and self-management in 30 – 40 year living with inflammatory bowel disease: a qualitative study. *International Journal of Nursing studies* 2010;47:1500-1509.
47. Vrabel KR, Wampold B, Quintana DS, et al. The modum ED trial protocol: comparing compassion-focused therapy and cognitive-Behavioral therapy in treatment of Eating Disorders with and without childhood trauma: protocol of a randomized trial. *Frontiers in psychology* 2019;10: 16-38.
48. Gilbert P. The origins and nature of compassion-focused therapy. *Br J clin psychol*. 2014;53 (1): 6-41.
49. Neff KD, Germer Ck. A pilot study and randomized controlled trial of the mindful self-compassion program. *J clin Psychol*. 2013;69 (1): 28-44.
50. Kashdan TB, & Ciarrochi J. *The context press mindfulness and acceptance practice series. Mindfulness and acceptance, and positive psychology: the seven foundations of well-being* Oakland, CA, US: context press/New Harbinger publications; 2013.
51. Diedrich A, Grant M, Hofmann SG, et al. Self-compassion as an emotion regulation strategy in major depressive disorder. *Behaviour Research and Therapy* 2014;58: 43-51.
52. Bates T. The expression of compassion in group psychotherapy. In: *Conceptualizations, research and use in psychotherapy*. Gilbert P (Ed). London: Routledge; 2005. p. 369-386.

Mina Emami Gohari¹,
MohammadReza Seirafi²,
Amir Abbas Vaezi³, Tahereh
Ranjbaripoor⁴, Maryam
Mashayekh⁵

¹ Ph.D. student in Health
Psychology, Department of
Psychology, Karaj Branch,
Islamic Azad University,
Karaj, Iran

² Assistant Professor,
Department of Psychology,
Karaj Branch, Islamic Azad
University, Karaj, Iran

³ Assistant Professor,
Department of Internal
Medicine, Alborz University of
Medical Sciences, Karaj, Iran

⁴ Assistant Professor,
Department of Psychology,
Karaj Branch, Islamic Azad
University, Karaj, Iran

⁵ Assistant Professor,
Department of Psychology,
Karaj Branch, Islamic Azad
University, Karaj, Iran

The effect of compassionate mind group training in improvement of quality of life in patients with Ulcerative Colitis (one year follow-up)

Received: 12 Feb 2022; Accepted: 15 Mar 2023

Abstract

Background: Several studies have demonstrated the efficacy of compassionate mind training for the quality of life in patients with chronic diseases. However, it remains to evaluate the effectiveness of this approach on patients with Ulcerative Colitis (UC). This study set out to assess the efficacy of compassionate mind training on improving patients' quality of life with Ulcerative Colitis.

Methods: This research was a quasi-experimental study with a pretest-posttest-follow-up design with a control group and a one-year follow-up. The statistical population included UC patients who visited the Gastrointestinal Clinic at Bahonar Hospital in Fall 2018 and Winter 2019. 34 UC patients were selected using purposeful sampling and were randomly assigned to two equal-size control and experimental groups. The experimental group attended twelve 180-min sessions of compassionate mind training and the Control group had a 180-min workshop on UC with no psychological interventions. Patients were assessed using inflammatory Bowel Disease Questionnaire-short form in 3 stages: pre-test, post-test and 1-year follow-up. Data were analyzed by single factor covariance analysis and dependent t-test.

Results: Results showed compassionate mind training was significantly effective in improving the quality of life in UC patients, both at the end of the interventions ($P < 0.01$) and at the end of the 1-year follow-up ($P < 0.01$).

Conclusion: Compassionate mind training can be used as an effective psychological intervention and a complementary therapy to improve the quality of life in UC patients in addition to medical treatments.

Keywords: Compassionate mind training, Ulcerative Colitis, Quality of life

***Corresponding Author:**
Assistant Professor,
Department of Psychology,
Karaj Branch, Islamic Azad
University, Karaj, Iran
Tel: 09122093679
E-mail: Msf_3@yahoo.com